

ցած, մենք հազիւ կարողացանք հասնել այն ծորին, որ Մըհէն ասում էր, եւ իրաւ, այնտեղ գտանք հովիւների վրաններ: Բայց կատաղի շները չէին թողնում մօտենալ, իսկ վրանների մէջ բոլորը քնած էին: Մըհէն ինձ ակելի երկիւղ տոեց, ասելով թէ շների ձայնից հովիւները կը զարթնեն, եւ մեզ ակազակներ կարծելով, գուցէ հրացանով հեռոյց կը զարկեն: Բայց ես այնքան յոգնած էի, որ Մըհէի խօսքերը բանի տեղ չդրեցի, ես պատրաստ էի ամէն վտանգ յանձն առնել, զէ՛թ մի փոքր հանգստանայի:

Բայց Մըհէն հեռոյց մի տեսակ ձայն արձակեց, որի միտքը այն էր թէ՛ «հիւր ենք»: Վրանների գիշերային պահնորդներից երկուսը մօտեցան մեզ: Մըհէն այժմ սկսեց խօսել հայերէն: Այլեւս երկար բացատրութիւններ պետք չէին. մեր հայ լինելը փարատեց նրանց կասկածանքը, եւ իսկոյն ընդունուեցանք: Հովիւները հայեր էին: Մեզ տարան տանուտերի վրանը, որ հովիւների գլխաւորն էր: Տանուտերի մեծ որդին ընդունեց մեզ, իսկոյն վառել տոեց փայտեայ լուցկիներ ճրագի տեղ, եւ առանց մեզ հարցնելու, հրամայեց ուտելու մի բան պատրաստել: Ես յայտնեցի, թէ ուտելու ամենեւին ախորժակ չունեմ, թէ շատ կը ցանկանայի ինձ մի անկիւն շնորհէին, որ մի փոքր քնեի եւ հանգստանայի:

– Թող նա քնէ, – ասաց Մըհէն, – ես ուտել եմ ուզում. գայլի պէս քաղցած եմ:

Վրանի մի կողմում, ուր պառկած էին մի քանի երեխաներ, ինձ համար պատրաստեցին անկողին. գլուխս բարձի վրայ դնելն եւ աչքերիս փակոյիլ մին եղաւ: Որքա՛ն դուր է գալիս քունը վաստակած մարմնին, որքա՛ն քաղցր է լինում նա, մանաւանդ հովոյի խաղաղ վրանի տակ...

Քանի՞ ժամ քնել էի, ես չգիտեմ, միայն երբ արթնացայ, արեգակը կանգնած էր կեսօրոյ տեղում: Մըհէն չկար. նա անյայտացել էր:

Տանուտերը, որ մի ծերունի մարդ էր, պատմեց, թէ քո ընկերը հեռացաւ այստեղից հէնց գիշերով, երբ իր քաղցը մի փոքր յագեցրուց: Ասաց, թէ նա սաստիկ շտապում էր, այս պատճառով սպասել չկարողացաւ:

Ես շատ բարկացայ կիսախելագար Մըհէի մի այսպիսի վարմունքի վրայ, եւ մտքումս սկսեցի նախատել Մարօին, որ ինձ այն յիմարի ձեռքը գցեց: Բայց տանուտերն ինձ հանգստացրուց, ասելով.

– Դու քո սիրտը մի՛ դառնացնի, դու օտար տեղում չես, այստեղ քո տունն է, հանգստացի՛ր. բայց երբ կը կամենաս գնալ, այն ժամանակ իմ որդիներից մէկը կտանէ քեզ այնտեղ, ուր պետք է գնայիր: